

УДК 342.9

В. О. НЕВЯДОВСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3107-1464>

ЩОДО РОЗУМІННЯ ЗМІСТУ ОКРЕМИХ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ НОРМ В ДІЯЛЬНОСТІ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

З урахуванням позицій вчених-адміністративістів крізь призму національного правового поля окреслено зміст окремих адміністративно-правових норм в діяльності Національної поліції. Зроблено висновок про недостатньо належний рівень висвітлення в межах законодавства змісту таких термінів як «публічна безпека» та «публічний порядок». Запропоновано авторське визначення вказаних правових термінів. Акцентовано увагу на важливості розуміння поліцейськими змісту термінів «публічна безпека» та «публічний порядок» в правоохоронній діяльності патрульної поліції.

Ключові слова: Національна поліція, правоохоронні органи, адміністративно-правова норма, публічний порядок, публічна безпека.

Процес трансформації міліції в Національну поліцію, старт якому був даний ще минулого року, на сьогодні набирає активних обертів. Адже ключовими завданнями поліцейських є не тільки боротьба з порушенням законів, важливим є й те, що вони повинні вселяти в людей віру в неминучість, необоротність реформ, віру в силу держави, яка здатна себе захистити. Однак, очевидним є висновок про те, що втілення у життя будь-якої реформи, чи то політичного, соціального, економічного чи правового характеру на своєму шляху зустрічає ряд перепон. Причин на те є кілька та серед основних слід виділити: небажання суспільством сприймати нововведення, брак політичної волі, невідповідність діючого правового поля реальним вимогам реформи тощо. Саме на останній причині автор даної статті вважає за доцільне акцентувати увагу в рамках даної статті як на основному складовому елементі реформи Національної поліції. Ті здобутки та недоліки у роботі згаданого правоохоронного органу, мають вже сьогодні стати безцінним досвідом як для керівництва Національної поліції, так і безпосередньо для кожного поліцейського особисто. Позитивні напрацювання мають стати основою під час підготовки якісно нових кадрів для підрозділів Національної поліції, зокрема патрульної поліції.

Діяльність правоохоронних органів стала предметом наукового дослідження для великої кількості видатних науковців в галузі адміністративного права, зокрема: В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, О. В. Батраченко, Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, В. В. Галуцько, С. М. Гусаров, А. Т. Комзюк, О. М. Музичук, О. Ю. Салманова та інші. Разом із тим, у наведеній вище сфері не спостерігається достатньої кількості наукових праць, присвячених питанням особливостей реалізації адміністративно-правових норм в діяльності Національної поліції крізь призму діючого законодавства з урахуванням вже наявного майже дворічного досвіду правоохоронної роботи. Наведене, підтверджує актуальність теми статті та не виключає постановки цілі, яка полягає у окресленні змісту положень окремих адміністративно-правових норм в діяльності патрульної поліції.

Виходячи із положень статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» [1] діяльність Національної поліції реалізується у служінні суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Як бачимо, забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, яка, відповідно до положень Основного Закону [2], визнається в Україні найвищою соціальною цінністю, є першочерговим завданням в діяльності Національної поліції, зокрема й патрульної поліції відповідно. А відтак постає цілком слушне питання: що ж таке публічна безпека та публічний порядок? Вдалі спроби надати відповідь на поставлене питання вже були здійснені вченими-адміністративістами та віднайшли свого відображення на сторінках правової літератури. До прикладу, О.В. Батраченко проводячи дослідження змісту таких термінів як «публічна безпека» та «публічний порядок» дійшов висновку про їх спорідненість із термінами «громадська безпека» та «громадський порядок» [3, с. 85]. Останні віднайшли свого законодавчого висвітлення в положеннях наказу МВС України № 550 від 11 листопада 2010 року «Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України» [4], де поняття «громадська безпека» - це стан захищеності інтересів людини, суспільства й держави від суспільно небезпечних діянь і негативного впливу надзвичайних обставин, викликаних криміногенною ситуацією, стихійним лихом, катастрофами, аваріями, пожежами, епідеміями та іншими надзвичайними подіями. «Громадський порядок» визначається як система суспільних відносин, які складаються і розвиваються в громадських місцях під впливом правових та соціальних норм, спрямованих на забезпечення нормального функціонування установ, організацій, громадських об'єднань, праці й відпочинку громадян, повагу до їх честі, людської гідності та громадської моралі.

Д. С. Припутень у цьому питанні дійшов більш ґрунтовних висновків та акцентував увагу на тому, що для ефективного виконання своїх службових обов'язків працівник поліції – поліцейський, повинен чітко розуміти покладені на нього завдання. Тільки в цьому випадку його діяльність буде здійснюватися відповідно до чинного законодавства та виконуватися у повному обсязі [5, с. 149]. Разом із тим, дискусійним видається висновок науковця про те, що підходи німецького та американського законодавця до тлумачення громадського порядку та громадської безпеки характеризуються простотою, зрозумілістю та можливістю їх застосування у поліцейській діяльності України [5, с. 150]. Відтак, частково поділяючи наведені вище позиції, робимо висновок про необхідність обов'язкового відображення у правовому полі ключових термінів - «публічна безпека» та «публічний порядок», що дозволить мінімізувати дискусії щодо основного завдання Національної поліції - служінні суспільству. За основу змісту таких термінів доцільно взяти вже наявні споріднені терміни – «громадська безпека» та «громадський порядок».

Таким чином, під «публічною безпекою» пропонуємо розуміти стан захищеності прав, свобод та інтересів людини, суспільства й держави від суспільно небезпечних (протиправних) діянь і негативного впливу надзвичайних обставин, викликаних криміногенною ситуацією, стихійним лихом, катастрофами, аваріями, пожежами, епідеміями та іншими надзвичайними подіями. Таким визначенням намагаємося дещо розширити зміст досліджуваного терміну у порівнянні із змістом поняття «громадська безпека». На переконання автора статті, «публічний порядок» можливо сприймати як систему суспільних відносин, які складаються і розвиваються в громадських місцях під

впливом правових та соціальних норм, спрямованих на забезпечення нормального функціонування установ, організацій, громадських об'єднань, праці й відпочинку громадян, повагу до їх честі, людської гідності та громадської моралі.

Чітке розуміння змісту досліджуваних вище термінів вміння їх розмежовувати має бути результатом внесення відповідних змін до діючого правового поля, зокрема положень Закону України «Про Національну поліцію». Вміння розмежовувати терміни «публічна безпека» та «публічний порядок», реалізовувати їх зміст на практиці має стати одним із навиків сьогоднішніх правоохоронців – поліцейських, які у своїй діяльності керуються виключно Законом.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Про Національну поліцію : Верховна Рада України; Закон від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 - 2015 р., / № 40-41 /, стор. 1970, стаття 379.
2. Конституція України : від 28.06.1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Поняття та ознаки публічної безпеки та порядку як об'єктів адміністративно-правової охорони / О. В. Батраченко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - 2014. – Вип 29. – Ч 2. – Т. 3 - С. 84-86. - Режим доступу: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.29-2/part_3/20.pdf
4. Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України : МВС України; Наказ, Положення, Форма типового документа [...] від 11.11.2010 № 550 // Офіційний вісник України від 20.12.2010 - 2010 р., № 95, стор. 120, стаття 3386, код акту 53834/2010.
5. Припутень Д. С. Щодо визначення категорії «публічна безпека» в адміністративному праві // Юридичний науковий електронний журнал. - 2015. - № 6. – С. 148-150 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://lsej.org.ua/6_2015/43.pdf

Надійшла до редколегії 24.03.2017

НЕВЯДОВСКИЙ В. А. ОТНОСИТЕЛЬНО ПОНИМАНИЯ СОДЕРЖАНИЯ ОТДЕЛЬНЫХ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫХ НОРМ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПАТРУЛЬНОЙ ПОЛИЦИИ

С учетом позиций ученых-административистов сквозь призму национального правового поля раскрыто содержание отдельных административно-правовых норм в деятельности Национальной полиции. Сделан вывод о недостаточно должный уровень освещения в рамках законодательства содержания таких терминов как «публичная безопасность» и «публичный порядок». Предложено авторское определение указанных правовых терминов. Акцентируется внимание на важности понимания полицейскими содержания терминов «публичная безопасность» и «публичный порядок» в правоохранительной деятельности патрульной полиции.

Ключевые слова: Национальная полиция, правоохранительные органы, административно-правовая норма, публичный порядок, общественная безопасность.

NEVIADOVSKYI V. A. REGARDING UNDERSTANDING THE CONTENTS OF THE INDIVIDUAL ADMINISTRATIVE-LEGAL NORMS IN THE ACTIVITIES OF THE PATROL POLICE

Taking into consideration the positions of scientists and specialists in administrative law through the prism of the national legal framework, we can reveal the content of the individual administrative-legal norms in the activities of the National police. It was concluded that the level of elucidation within the law the content of terms such as "public security" and "public order isn't proper." The author offered his personal definition of these legal terms. The attention is focused on the importance of police understanding the meaning of the terms "public security" and "public order" in law enforcement activities of patrol police.

Keywords: national police, law enforcement, administrative law, public order, public safety.